

PREPRINT ARTICLES

Section 1

Construction, Architecture

Особливості проектування дитячих реабілітаційних центрів

Зера Аблязізова

(наук. керівник ст. викл. Якубовський В.Б.)

Національний університет «Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери 12, Львів, 79013
ablyazizova16@gmail.com, orcid.org/0000-0002-1039-1653

ВСТУП

Навколишнє середовище, в якому перебуває дитина, має безпосередній вплив на її психологічний і фізичний розвиток.

Особливо гостро ці питання стоять для дітей, які страждають на дитячий церебральний параліч. Дітям з порушенням опорно-рухового апарату необхідно більше зусиль для розвитку навичок, які дозволять адаптуватись до життя в суспільстві.

В останній час державою було прийнято ряд нормативно-правових актів направлених на вирішення подібних проблем [1, 2]. Розроблені програми реабілітації створюються з урахуванням різнобічного впливу на дитину. Вони передбачають медикаментозний, психологічний, фізіотерапевтичний, соціальний і особистісний вплив [3]. Разом з тим, в ДБН відсутні рекомендації по проектуванню подібних реабілітаційних центрів.

МЕТА

Аналіз проблеми формування комфортного середовища архітектурними засобами

в Україні. Рекомендації до розробки нової стратегії розвитку реабілітаційних центрів, яка буде орієнтована не тільки на лікування фізичного стану дитини, а й покращення ментального.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

У процесі дослідження проблеми інституціоналізації реабілітаційних центрів для дітей з ДЦП використовувалися методи логічного, статистичного аналізу.

Створення об'ємно-просторового середовища є невід'ємною складовою адаптації та реабілітації дітей з порушеннями у розвитку.

Беручи до уваги те, що деякі періоди реабілітації є довготривалими і пацієнтам доводиться жити в реабілітаційних центрах, необхідно сформулювати відповідні умови для перебування батьків для догляду за хворими дітьми. Саме це дозволяє створити «відчуття дому», що в свою чергу повинно підсилити ефект реабілітації.

Окрім гармонійного планування, не винятком буде і доцільно обрана ділянка для проектування, адже природне середовище

безпосередньо пов'язано з функціональною структурою будівлі медичного закладу.

Враховуючи світовий досвід проектування та експлуатації, заклади охорони здоров'я нового покоління гнучкіше впроваджують сучасні медичної технології та вільне планування просторів, використовуючи при цьому новітні об'ємно-планувальні і конструктивні рішення, застосовуючи нові будівельних технології та матеріали [4].

Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду дозволив визначити основну структуру реабілітаційного центру [5].

1. відділення медико-соціальної реабілітації;
2. відділення психолого-педагогічної допомоги;
3. відділення денного перебування;
4. стаціонарне відділення;
5. адміністративно-управлінська служба.

Виявлено також основні фактори, що впливають на формування середовища для реабілітації дітей з дитячим церебральний паралічем :

- антропометричні характеристики пацієнта;
- особливості ергономіки для дітей, що пересуваються на візках;
- психоемоційний стан;
- тип та стадія захворювання.

Застосування інноваційних методів проектування та будівництва у дитячих реабілітаційних центрах, таких як експлуатована покрівля з прогулянковими майданчиками, варіативне планування палат з нестандартним вирішенням інтер'єрів, де передбачається можливість спільного перебування пацієнтів та їх батьків, повинні позитивно впливати на психоемоційний стан пацієнтів. Ігрові майданчики, прогулянкові зони, а також озеленення і продуманий благоустрій є також необхідними складовими сучасного реабілітаційного центру.

Рекомендації до формування комфортного середовища архітектурними засобами

повинні враховувати фізичний та психологічний стан пацієнтів.

Таким чином, аналізуючи специфіку проектування подібних реабілітаційних центрів, можна запропонувати при їх проектуванні використовувати наступні архітектурні рішення та прийоми:

- необхідність максимально скоротити транзитні шляхи та врахувати особливості пересування пацієнтів на візках;
- створення необхідних просторів не лише для лікування та реабілітації а також для навчання дітей та їх соціалізації;
- створення атриумів, зимових садів та інших просторів для дослідження і розуміння природи;
- створення можливостей трансформування просторів житлових осередків застосування систем навігації для просторового орієнтування;
- використовувати інноваційні методи для кращого сприйняття звуку, кольору та світла;
- запровадження функціональних пристроїв для сприйняття тактильних орієнтирів природнього та неприроднього походження;

Довкілля для людини – зона його життєдіяльності, яка формується під впливом багатьох чинників: природних, соціальних, політичних, культурно-побутових.

Формування людини як індивідуума триває протягом всього життя незалежно від стану здоров'я, але основний фундамент сприйняття світу закладається саме в дитинстві.

Рекомендовані засоби просторового вирішення мають відкрити повноцінний світ для дітей, які в наших реаліях через вади розвитку перебувають в ізоляції.

ВИСНОВОК

Розвиваючи цю концепцію, можна зробити висновок, що різнобічне сприяння формуванню комфортного середовища архітектурними методами вплине як на оточуюче дитину середовище, так і поліпшення її соціалізації.

Ключові слова: комфортне середовище, реабілітаційний центр, варіативне планування.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Постанова** Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 309. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю в наслідок дитячого церебрального паралічу [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua>.
2. **Постанова** Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 80. Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2007-п>.
3. **Реабилитация** детей с ДЦП – методы и подходы [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://amcsi.com/reabilitaciya-detej-s-dcp-%E2%80%93-metody-i-podxody>.
4. **Новая** типология медицинских учреждений, 2011. Гайдук А.Р. Ежемесячный научный журнал, Чита, ООО Формат, 212–216.
5. **СП 35-116-2006**. Реабилитационные центры для детей и подростков с ограниченными возможностями. Свод правил по проектированию и строительству [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://aquagroup.ru/normdocs/4230>.